

Morfológiai és litológiai összefüggések Egerben, különös tekintettel a riolittufákra

Szabolcsi Judit, V. évf., DE TTK

Témavezető(k): **Dr. Szabó József** professor emeritus
DE Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszék
Dr. Rózsa Péter egyetemi docens
DE Ásvány- és Földtani Tanszék

Kutatásaim célja összefüggések kimutatása Egerben a közettani adottságok és a nagydomborzati kép között. Ezen belül kiemelten a riolittufák szerepével foglalkozom. Emellett a területhasználat sajátosságait is kapcsolatba állítom az előbbi tényezőkkel.

A legjelentősebb szakirodalmi források áttekintésén kívül terepi szemle, térképi felvételezés, valamint agyagásványosodási- és sűrűségvizsgálatok voltak szükségesek.

Az első fejezet a Bükkalja felszínfejlődését tárgyalja. Egy szoliflukció (lejtős talajfolyás) által formálódó hegylábfelszíni területről van szó, amely derázios és eróziós-derázios völgyekkel tagolt. A térség fő felépítő kőzete a miocén kori vulkánosság három szakaszában keletkezett riolittufa. Tulajdonképpen a riolittufatakaró szabdalódott fel, s alakult ki ezáltal a mai domborzat. Ebben a felszínalakulásban fontos szerepe volt az Eger-patak teraszképző munkájának, amiben véleményem szerint meghatározók voltak a lejtőüledékek is.

Eger általános földrajzi környezetének és a jellemző riolittufa-típusoknak a bemutatása után a tizennyolc mintavételi hely részletes leírása következik. Ez a morfológiai elhelyezkedés szerint olvasható (teraszperemről, teraszfelszínről és a hegylábfelszín felárkolt dombvidékéről származó minták).

A tágabb területre kiterjesztett morfológiai és litológiai adottságokról szóló fejezetben a vizsgálat, a mintavételi pontok elhelyezkedése szempontjából fontos morfológiai és rétegtani adottságokat veszem sorra, így a völgyi aszimmetriát, a teraszfelszín kiterjedését. Rétegtanilag egy tíz méterig terjedő elemzést végeztem el.

Az összefüggések azt mutatják, hogy a riolittufa mennyisége a mélyebb szintek felé egyre inkább növekszik. A teraszperemen és a dombsor aljában elhelyezkedő minták jóval mállottabbak, mint a teraszfelszínen lévők. Egyes esetekben a kőzettípus befolyása különösen érdekes (pl. az ignimbritsáv elhelyezkedése) Ezen kívül a patak bal oldalán sokkal több a jelentősen mállott minta.

A lényeges megállapítások mellett a legfontosabb következtetéseket a dolgozat végén pontokba szedve közlöm.

A téma megértését több alkalommal térképek, fotók és grafikonok segítik.

